

Załącznik nr

do Zarządzenia nr

Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 357

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)

dla Szkoły Podstawowej nr 357 w Warszawie

oraz programu realizacji WSDZ na rok szkolny 2022/2023

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 357

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Założenia Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz cele preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych oraz orientacji zawodowej (klasy I-VIII).....	3
3. Akty prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole.....	3
4. Adresaci działań w zakresie doradztwa.....	4
5. Treści preorientacji zawodowej dla oddziałów przedszkolnych oraz klas I-VIII szkoły podstawowej.....	4
5.1 Treści preorientacji zawodowej dla oddziałów przedszkolnych.....	4
5.2 Treści orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej.....	5
5.3 Treści orientacji zawodowej w klasach IV-VI.....	6
5.4 Treści realizacji doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII.....	8
6. Realizatorzy działań związanych z doradztwem (koordynator, osoba odpowiedzialna).....	9
7. Zadania WSDZ.....	9
8. Formy i sposoby realizacji WSDZ.....	9
9. Metody pracy.....	10
10. Sojusznicy i sieci współpracy.....	11
11. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ.....	11
12. Monitoring i ewaluacja.....	12

Załączniki:

1. Program realizacji WSDZ dla oddziałów przedszkolnych na rok szkolny 2022/2023;
2. Program realizacji WSDZ dla klas I-III na rok szkolny 2022/2023;
3. Program realizacji WSDZ dla klas IV-VI na rok szkolny 2022/2023.
4. Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII na rok szkolny 2022/2023.

1. Wstęp

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki. Jest to czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania, mocne strony, ograniczenia, inspirowanie się do samodoskonalenia. Powoli eksploruje świat zawodów, a także na miarę swoich możliwości – podejmuje decyzje edukacyjno-zawodowe. Lata szkolne to szczególnie czas dla młodego człowieka ze względu na intensywne nabywanie i rozwój kompetencji społecznych. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na ścieżce edukacyjno-zawodowej. Przygotowanie dokumentu Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zapewnia ciągłość działań o charakterze doradczym. Ma na celu wskazania korelacji zachodzących między procesami i działaniami o charakterze dydaktyczno-wychowawczym w szkole.

2. Założenia Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz cele preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych i orientacji zawodowej (klasy I-VIII)

Wewnętrzzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w szkole obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania przez nich korzystnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Założenia:

- 1) szkoła realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie;
- 2) WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę;
- 3) działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

Cel preorientacji i orientacji zawodowej (oddziały przedszkolne i klasy I-VIII):

- 1) zapoznanie uczniów i wychowanków z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

3. Akty prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole

- 1) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325);
- 2) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, ze zm.);
- 3) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe(Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm.); Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967, ze zm.);
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356, ze zm.);
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019 r. poz. 639);
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2018, poz. 160, ze zm.);
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r. poz. 1591, ze zm.);

- 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199, ze zm.).

4. Adresaci działań w zakresie doradztwa

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane są do:

- 1) uczniów i wychowanków;
- 2) rodziców/opiekunów prawnych;
- 3) nauczycieli.

5. Treści preorientacji zawodowej dla oddziałów przedszkolnych oraz klas I-VIII szkoły podstawowej

5.1 Treści preorientacji zawodowej dla oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

5.2 Treści orientacji zawodowej dla klas I-III

Program orientacji zawodowej dla klas I – III jest pierwszym z elementów koncepcji ukierunkowanej na kształtowanie pozytywnej wobec edukacji i pracy. Program uwzględnia etap rozwojowy dziecka i dostosowuje treści do jego możliwości. Doradztwo zawodowe w formie orientacji zawodowej w klasach I – III realizowane jest w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na zajęciach w świetlicy szkolnej i w bibliotece. Celem orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie

pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (spotkania z pasjonatami i przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki zawodoznawcze do przedsiębiorstw, instytucji publicznych).

5.3 Treści orientacji zawodowej w klasach IV – VI

Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest kontynuacją działań podejmowanych w klasach I-III, cele są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

5.4 Treści realizacji doradztwa zawodowego w klasach

VII - VIII

Program orientacji zawodowej w klasach VII i VIII jest kontynuacją działań podejmowanych w klasach I-III i IV-VI. Cele są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły. Zagadnienia doradztwa zawodowego będą realizowane podczas zajęć z wychowawcą, lekcji przedmiotowych oraz na zajęciach z doradztwa zawodowego. Celem doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII jest przygotowanie uczniów do świadomego planowania ścieżki swojej kariery i podejmowania trafnych decyzji wyboru dalszej nauki i zawodu, przy wsparciu doradcy zawodowego.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej i zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjne i zawodowe na bazie własnych zasobów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno – zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

6. Realizatorzy działań związanych z doradztwem (koordynator, osoba odpowiedzialna)

Wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna. Osoby te współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ . Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się doradca zawodowy lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog lub psycholog.

7. Zadania WSDZ

1. Inspirowanie uczniów do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów;
2. Wspieranie uczniów w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy;
3. Zapoznavanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym;

4. Udzielanie pomocy uczniom w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

8. Formy i sposoby realizacji WSDZ

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

1. Konsultacje indywidualne, porady;
2. Zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla oddziałów przedszkolnych i klas I-VIII związanych tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych: - oddziały przedszkolne – prowadzenie preorientacji zawodowej; kl. I-VIII – prowadzenie orientacji zawodowej;
3. Udostępnianie literatury z zakresu doradztwa zawodowego;
4. Praca z informatorami o zawodach;
5. Projekcje filmów o zawodach;
6. Organizacja konkursów zawodoznawczych;
7. Tworzenie kół zainteresowań;
8. Wizyty zawodoznawcze;
9. Udział w targach edukacyjnych;
10. Spotkania z pracodawcami;
11. Umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na szkolnej stronie Facebook oraz Instagram.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

1. Organizowanie spotkań doradczych;
2. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach;
3. Udostępnianie literatury z zakresu doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli:

1. Uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
2. Wymiana doświadczeń, baza wiedzy;
3. Umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego.

9. Metody pracy

Metody w poradnictwie indywidualnym stosowane w pracy doradczej:

1. Konsultacje indywidualne;
2. Porady indywidualne;
3. Diagnoza zainteresowań, mocnych stron.

Metody w poradnictwie grupowym stosowane w pracy doradczej:

1. Burza mózgów, dyskusja, pogadanki;
2. Metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról;
3. Metody testowe (np. ankiety);
4. Metody audiowizualne - filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne;
5. Treningi umiejętności społecznych;
6. Gry symulacyjne i zabawy;
7. Zajęcia plastyczne.

10. Sojusznicy i sieci współpracy

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 20;
2. Ośrodek doskonalenia nauczyciel;
3. Biblioteka pedagogiczna;
4. Centrum kształcenia praktycznego (CKP);
5. Pracodawcy, przedsiębiorcy;
6. Kuratorium oświaty – organ nadzorujący, organ prowadzący;
7. Organizacje pozarządowe;

8. Ośrodki kultury.

11. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ

Uczniowie i wychowankowie:

- dokonują wnikliwej samooceny określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (I-VIII);
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej (oddziały przedszkolne, klasy I-VIII);
- rozwijanie wiedzy ucznia z zakresu własnych możliwości i ograniczeń (oddziały przedszkolne, klasy I-VIII);
- rozwijanie własnych zainteresowań względem możliwości przyszłego rozwoju zawodowego (oddziały przedszkolne, klasy I-VIII);
- rozwijanie umiejętności uczenia się (klasy I-VIII);
- poszerzanie wiadomości na temat rynku pracy (klasy IV-VIII);
- rozwijanie umiejętności zarządzania czasem (klasy IV-VIII);
- przygotowanie do pełnienia różnych możliwych ról na rynku pracy: pracodawca, pracownik, kontrahent itp. (klasy IV-VIII);
- nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych (klasy IV-VIII);
- poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VIII);
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują różne sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VIII);
- określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VIII).

12. Monitoring i ewaluacja

Ewaluacja realizacji działań z zakresu preorientacji, orientacji, poradnictwa i doradztwa zawodowego dokonywana jest na bieżąco przez koordynatora systemu doradztwa zawodowego w szkole na podstawie rozmów z uczniami, rodzicami i wychowawcami klas oraz analizy dokumentacji szkolnej, a następnie przedstawiona

w postaci sprawozdania na koniec każdego semestru. Realizacja doradztwa zawodowego w klasach VII oraz VIII prowadzona jest na podstawie Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019 r. poz. 639).